

Jako student filosofie si při úvahách o budoucnosti svého studijního oboru dovolím předložit následující smělou myšlenku. Filosofie zanikne. Nestane se tak ale kvůli vnějším okolnostem jako je třeba konec civilizace nebo konec vysokých škol (což je ostatně totéž), nýbrž přímo z jejího nitra, tj. z jednoduché racionální úvahy.

Stejně jako nezaničil pojem pravých neštovic, když byly na konci 20. století vymýceny, a jako nezaničil pojem alchymie, když vznikla její vědecká obdoba chemie, nezanične ani pojem filosofie. Zanikne však filosofie jakožto odborná disciplína, která se vyučuje na vysokých školách a pod jejímž jménem vychází každoročně nespočet odborných článků i populárních knih. Jediné, co po této kdysi krásné disciplíně zbude, budou její dějiny. Příčinou konce bude neschopnost produkovat jakékoli nové poznatky, resp. zjištění, že to, co bylo za nové poznatky považováno, bylo jen zdání způsobené nesprávným používáním jazyka. Neustále se totiž necháváme expresivní silou jazyka ošálit, což má za následek metafyzická tvrzení. Právě analýza toho, jakým způsobem tento zmatek vzniká a jak ho napravit, bude posledním úkolem filosofie.

Podobně jako je jedním z příznaků předznamenávajících zánik nějaké hvězdy její relativně rychlý nárůst objemu, je i příznakem konce filosofie nedávný vznik mnoha nových disciplín jako je filosofie hudby, literatury, statistiky, experimentální filosofie a další. Nastalý chaos ve filosofii ještě umocňuje exponenciální růst filosofických textů a fakt, že filosofie není kumulativní disciplína, která by byť sebemenším způsobem postupovala vpřed při řešení problémů. I z pragmatického hlediska je tedy výhodnější tomuto růstu zabránit.

Následující čísla čerpám z vyhledávače na portálu <http://discovery.muni.cz>. Do roku 1996 bylo po celém světě publikováno 117 184 filosofických knih a 594 205 odborných článků v 182 385 časopisech. Po deseti letech tato čísla vzrostla na 321 371 knih, 1 161 255 článků a 323 111 periodik, aby pak do roku 2016 opět narostla na 704 008 knih, 2 245 305 článků a 534 632 časopisů. Rozměry skonu filosofie budou dobře patrné, pokud je čtenář této zprávy porovná s aktuálním stavem.

Má prognóza o konci filosofie není odříznutá od reality jako např. astrologie nebo vykládání z ruky. Naopak! Výše uvedené argumenty mám podrobněji rozpracované a – jak doufám – v brzké budoucnosti vyjdou v některém odborném periodiku pod názvem *Filosofický pamflet*.

Dne 17. 11. 2017

Mgr. Jan Štěpánek, nar. 28. 2. 1991 v Pardubicích